

Tegetherre! Open in gesprek bij GGZ Friesland

Geplaatst op 3 augustus 2023

Stilstaan bij wat echt van betekenis is in het leven, en hoe we dat veel meer leidend kunnen laten zijn dan de regels en protocollen of de waan van de dag. Waarden en voortbouwen op wat men al weet en al doet hiermee. Dat doen deelnemers van Radicale vernieuwing op veel plekken in het land, om vanuit die kern te vernieuwen. In juni mochten we in gesprek in de kliniek Nij Lankum in Franeker bij GGZ Friesland. We spraken met de mensen die daar al lang verblijven en intensieve behandeling en begeleiding krijgen, en ook met familieleden, ervaringsdeskundigen, medewerkers, directie en raad van bestuur.

Koffie en thee stonden klaar in de woonkamer. Familieleden, medewerkers, managers, raad van bestuur, iedereen stroomde binnen voor de ontmoeting. De directeur deelde waarom deze dag voor haar belangrijk is, namelijk omdat vernieuwing niet betekent dat we iets heel anders moeten doen, maar vooral mogen kijken naar wat in ons werk en leven waardevol is, en daarop doorbouwen. In drie groepen gingen we in gesprek, door het fijne weer konden twee groepen buiten in de tuin zitten.

Behoeftte aan verbinding en gewoon doen

Wat zijn de fijne momenten in het leven, wat is echt van belang? We hoorden verschillende antwoorden. Voor de een is dat een moment dat er echt naar je geluisterd wordt. Voor een ander is dat om even rust te nemen, even stil te staan, en niet in de drukte van de dag meegevoerd te worden. Voor een ander is dat erop uit gaan, een stuk wandelen. Of samen muziek maken. We merkten dat veel van ons dezelfde behoeften hebben: gezien en gewaardeerd worden, vriendschap, rust en natuur.

We spraken over wat er nodig is om meer van die momenten te ervaren. Gewoon doen, ruimte maken voor elkaar. Ook systeempunten werden benoemd, bijvoorbeeld dat het aanbod van dagbesteding beperkt is en niet altijd aansluit bij de wensen van de mensen. Waarom kan iemand niet elders terecht en zoeken we niet naar andere passende mogelijkheden? En waarom niet meer benutten wat er in de buurt is in plaats van alles op het terrein zelf doen? Al met al zagen we behoefte aan verbinding met jezelf, medebewoners/begeleiders, naasten en de buurt.

Kracht van het persoonlijke gelijkwaardige gesprek

De kracht van dit persoonlijk en gelijkwaardig gesprek zonder agenda werd gewaardeerd; de mens staat voorop. Dit soort gesprekken zijn doorgaans niet gebruikelijk, maar zowel professionals (waaronder bestuurder en ervaringsdeskundigen) als cliënten en naasten snakken ernaar.

Bij GGZ Friesland is de herstelvisie leidend in alles dat ze doen. "Sommige medewerkers werken al veertig jaar in de zorg. En voor hen is de verandering vanuit een andere zienswijze soms groot. De één pakt dat makkelijker op dan de ander, en heeft daarin dan iets anders nodig dan de ander – eigenlijk niet anders dan bij het herstelproces van onze cliënten. We willen het gesprek aangaan over de bedoeling. Waardoor mensen ook in een ander soort stand komen staan met betrekking tot hun werk. Maar dat gaat niet zomaar. Daar is best wel het een en ander voor nodig en dat is ook wel waar wij soms zoekende in zijn. We proberen te kijken hoe we elkaar binnen de organisatie kunnen enthousiasmeren."

Aldus Monique Menger, verpleegkundig specialist en directeur zorg (divisie beschermd wonen) bij MindUp/GGZ Friesland. In een [eerder artikel](#) vertelt ze ook hoe de landelijke vernieuwingsbeweging hierbij helpt.

Tegeltjeswijsheden

Aan het eind van de dag hebben we met elkaar geprobeerd de belangrijkste inzichten in tegeltjeswijsheden te vatten.

Een aantal daarvan:

- Stilstaan is niet altijd achteruitgang
- Tegearre (tezamen in het Fries)
- Harmonie, rust, samenwerken, muziek maken en gezelligheid
- Dienstbaarheid aan elkaar en de omgeving kun je beschouwen als een medicijn voor iedereen
- Omkijken naar mensen in je omgeving
- Gewoon doen en gewoon doen
- Kijk eens uit het raam, geef je brein rust en word creatief
- Vriendschap, verbinding, mooie gesprekken van mens tot mens
- Je gaat het pas zien als je het door hebt

Bestuurder Arron Bell deelde op [LinkedIn over deze dag](#): Rode draad? De universele behoefte aan vriendschap, er toe doen en onderdeel zijn en bijdragen aan een grotere groep of gemeenschap. Daar is volgens mij een prachtig woord voor in het Fries; Tegearre!

Vervolg

Een inspirerende bijeenkomst als deze kan heel waardevol zijn. En kan ook de vraag oproepen: hoe zorg je ervoor dat inzichten die daar opkomen structureel een plek kunnen krijgen in de praktijk van alledag?

Enthousiaste verpleegkundige Francois Houttuin heeft dit op de afdeling al opgepakt door wekelijks tijdens een eetmoment hierover het gesprek aan te gaan met de patiënten; hoe gaat het met ons handen&voeten geven aan de tegeltjes? Wat kunnen we (deze week) nog méér doen? Etcetera.

Deze zomer in onze media een artikel over hoe GGZ Friesland daar nog verder aan werkt.

[Via deze pagina](#) kun je nog meer impressies lezen van 'kampvuurgesprekken' zoals die bij GGZ Friesland. En hoe andere deelnemers aan Radicale vernieuwing die zoal opvolgen.

Christine Kuiper (kenniscentrum Phrenos) en Carlijn van Aalst (LOC Waardevolle zorg)

Meer artikelen over de thema's met trefwoorden:

Thema's: [Deelnemende zorgorganisaties](#)

Trefwoorden: [GGZ Friesland/Mind-up](#), [kampvuurgesprekken](#)